

**TOSHKENT SHAHAR IQTISODIYOTI O'SISHIDA XORIJIY
INVESTITSIALARNING AHAMIYATI**

Iskandarov O'tkir Komiljon o'g'li

Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti magistranti

E-mail: iskandarov517099@gmail.com

Annotatsiya: Ushbu maqolada Toshkent shahri iqtisodiyotining o'sishida xorijiy investitsiyalarning roli o'rganiladi. O'zbekiston bozor iqtisodiyotiga o'tayotgan bir paytda barqaror rivojlanish uchun chet el kapitalini jalb qilish ustuvor vazifaga aylandi. Xorijiy investitsiyalar oqimi texnologik transforni osonlashtiradi, raqobatni kuchaytiradi va yangi bozorlarni ochadi, mahalliy sanoatning umumiy mahsuldorligini sezilarli darajada oshiradi. Ushbu maqolada infratuzilma, qayta tiklanadigan energiya va ishlab chiqarishni o'z ichiga olgan turli xorijiy investitsiya tarmoqlarining ta'siri tahlil qilinadi, shu bilan birga global iqtisodiy dinamika taqdim etgan muammolar va imkoniyatlarni ko'rib chiqadi.

Kalit so'zlar: xususiy tadbirkorlik, kichik biznes, shaharsozlik, iqtisodiy taraqqiyot.

**ЗНАЧЕНИЕ ИНОСТРАННЫХ ИНВЕСТИЦИЙ В РАЗВИТИИ
ЭКОНОМИКИ ГОРОДА ТАШКЕНТА**

Искандеров Откир Комильжон угли

Аспирант Ташкентского государственного экономического университета

Электронная почта: iskandarov517099@gmail.com

Аннотация: в данной статье рассматривается роль иностранных инвестиций в росте экономики города Ташкента. В период перехода Узбекистана к рыночной экономике привлечение иностранного капитала для устойчивого развития стало приоритетом. Поток иностранных инвестиций облегчает передачу технологий, усиливает конкуренцию и открывает новые рынки, значительно повышая общую производительность отечественной промышленности. В этой статье анализируется влияние различных секторов иностранных инвестиций, включая инфраструктуру, возобновляемые источники энергии и производство, а также рассматриваются проблемы и возможности, представленные глобальной экономической динамикой.

Ключевые слова: частное предпринимательство, малый бизнес, городское развитие, экономическое развитие.

THE IMPORTANCE OF FOREIGN INVESTMENTS IN THE GROWTH OF TASHKENT CITY'S ECONOMY

Iskanderov Utkir Komiljon ugli

Graduate student of Tashkent State University of Economics

E-mail: iskandarov517099@gmail.com

Abstract: this article examines the role of foreign investments in the growth of the economy of the city of Tashkent. At a time when Uzbekistan is transitioning to a market economy, attracting foreign capital for sustainable development has become a priority. The flow of foreign investment facilitates technological transfer, increases competition and opens new markets, significantly

increasing the overall productivity of domestic industry. This article analyzes the impact of various foreign investment sectors, including infrastructure, renewable energy and manufacturing, while examining the challenges and opportunities presented by global economic dynamics.

Key words: *private entrepreneurship, small business, urban development, economic development.*

KIRISH

O'zbekiston poytaxti Toshkent o'zini Markaziy Osiyoda dinamik iqtisodiy markaz sifatida ko'rsatishga intilayotgani sababli sezilarli o'zgarishlarni boshdan kechirmoqda. So'nggi yillarda shaharga xorijiy investitsiyalar oqimi kuzatilib, xalqaro investorlar uchun jozibador bo'lib bormoqda. Bu o'zgarish juda muhim, chunki xorijiy investitsiyalar Toshkentning iqtisodiy o'sishi uchun katalizator bo'lib xizmat qilishi, nafaqat kapital, balki tajriba, innovatsiyalar va jahon bozorlariga chiqish imkonini ham beradi. To'g'ridan-to'g'ri xorijiy investitsiyalar (TDI) orqali iqtisodiyotni diversifikatsiya qilish iqtisodiy zaifliklarni kamaytirish va mahalliy biznes uchun raqobat muhitini mustahkamlashda muhim rol o'ynaydi. Ushbu maqolada xorijiy investitsiyalar Toshkent shahrining ijtimoiy-iqtisodiy manzarasiga qanday ta'sir ko'rsatayotganining turli jihatlari ko'rib chiqiladi, eng ko'p foyda keltiradigan tarmoqlar va shaharning kelajakdagi rivojlanishiga umumiy ta'sirlar ko'rib chiqiladi.

ASOSIY QISM

Markaziy Osiyoning qoq markazida Toshkent taraqqiyot va taraqqiyot timsoli bo'lib, O'zbekistonning jahon iqtisodiy maydonida o'z mavqeini yuksaltirishga bo'lgan intilishlarini aks ettiradi. Mamlakat birinchi navbatda resurslarga asoslangan iqtisodiyotdan diversifikatsiyalangan iqtisodiyotga o'tayotgan sari xorijiy investitsiyalarning roli tobora ortib bormoqda. Bu investitsiya shunchaki moliyaviy oqim emas; bu Toshkentning iqtisodiy manzarasini o'zgartiruvchi kuchdir. Toshkent iqtisodiyotiga xorijiy investitsiyalarning ahamiyatini turli ob'ektivlar, jumladan, infratuzilmani rivojlantirish, yangi ish o'rinlari yaratish, texnologik transfer va raqobatbardoshlikni oshirish orqali tushunish mumkin.

Xorijiy investitsiyalarning eng muhim ta'siridan biri Toshkent infratuzilmasini yaxshilashdir. Infratuzilma har qanday iqtisodiyotning tayanchi bo'lib xizmat qiladi, savdo, transport va aloqani osonlashtiradi. Turli sohalarga xorijiy sarmoya kiritilishi natijasida Toshkentda yo'l tarmoqlari, jamoat transporti tizimi va kommunal xizmatlar sezilarli darajada yaxshilandi. Masalan, xalqaro qurilish firmalari mahalliy kompaniyalar bilan hamkorlikda zamonaviy uy-joy majmualari, savdo markazlari va transport uzellarini rivojlantirishga kirishdi. Bunday loyihalar nafaqat o'sib borayotgan aholi ehtiyojlarini qondiradi, balki tadbirkorlik subyektlari uchun yanada qulay shart-sharoitlar yaratib, qo'shimcha sarmoyalarni jalb etadi. Natijada o'z aholisi va mehmonlari talablarini qondirish

uchun tobora ko'proq jihozlangan, Toshkentni strategik jihatdan Markaziy Osiyoga asosiy darvoza sifatida joylashtirgan shahar paydo bo'ldi.¹

Qolaversa, xorijiy investitsiyalar ish o'rinlari yaratishda muhim ahamiyatga ega bo'lib, bu mahalliy hamjamiyatning iqtisodiy farovonligiga bevosita ta'sir qiladi. Chet el kapitali natijasida yangi biznes va loyihalar paydo bo'lishi bilan ishlab chiqarish, xizmat ko'rsatish va axborot texnologiyalari kabi turli sohalarda ish o'rinlari ko'paydi. Bunday ish o'rinlari oqimi nafaqat ishsizlik darajasini pasaytiradi, balki ko'plab aholining turmush darajasini oshirishga yordam beradi. Mahalliy aholi xalqaro firmalarda ish bilan ta'minlanganligi sababli, ular yaxshi ish haqi va yaxshilangan mehnat sharoitlaridan foyda ko'radilar, bu esa pirovardida iqtisodiyotda ko'proq iste'mol xarajatlariga olib keladi. Bundan tashqari, xorijiy kompaniyalarning mavjudligi ko'pincha mahalliy korxonalar o'z xalqaro hamkasblari bilan birga o'rganishi, moslashishi va rivojlanishi mumkin bo'lgan raqobat muhitini rag'batlantirish orqali mahalliy tadbirkorlikni rag'batlantiradi.

Xorijiy investitsiyalar Toshkentga olib keladigan yana bir muhim afzallik – texnologik transfer. Ko'plab xorijiy kompaniyalar O'zbekistonda hali keng tarqalmagan ilg'or texnologiyalar va innovatsion amaliyotlar asosida faoliyat yuritmoqda. Ushbu kompaniyalar Toshkentda o'z faoliyatini yo'lga qo'yish orqali mahalliy korxonalar uchun ularning mahsuldorligi va raqobatbardoshligini oshirish uchun muhim bo'lgan bilimlarni uzatishni osonlashtiradi. Masalan, xorijiy

¹ Хамидов, О. Х. (2014). Перспективы привлечения инвестиций в гостиничную индустрию. Вісник ДІТБ. Серія: Економіка, організація та управління підприємствами туристичної індустрії та туристичної галузі в цілому, (18), 153-156.

sarmoyadorlar tomonidan homiylik qilinadigan o'quv dasturlari va seminarlar mahalliy ishchi kuchining malakasini sezilarli darajada oshirishi, ularni tez o'zgaruvchan iqtisodiy manzarada muvaffaqiyatga erishish uchun zarur vositalar bilan mustahkamlashi mumkin. Ushbu bilim almashinuvi nafaqat Toshkentning sanoat bazasini, balki uning ishchi kuchining umumiy malakasini oshiradi, uzoq muddatli barqarorlik va o'sishni ta'minlaydi.²

Bu imtiyozlardan tashqari, xorijiy investitsiyalar Toshkent iqtisodiyotida raqobatbardoshlikni oshirishga xizmat qilmoqda. Xalqaro firmalar bozorga kirishi bilan ular o'zlari bilan eng yaxshi tajribalar, ilg'or texnologiyalar va innovatsion biznes strategiyalarini olib kelishadi, bu esa mahalliy biznesni yaxshilashga undaydi. Ushbu sog'lom raqobat mahalliy kompaniyalarni o'z faoliyatini yaxshilashga, yangi bozorlarni o'rganishga va o'z takliflarida innovatsiyalarga undaydi. Natijada butun iqtisodiy ekotizim yanada dinamik va mustahkam bo'lib bormoqda, bu esa Toshkentning global miqyosda raqobatdosh bo'lishi uchun zarurdir. Xorijiy va mahalliy kompaniyalar o'rtasidagi o'zaro ta'sir ikkalasi ham gullab-yashnashi mumkin bo'lgan sinergetik muhitni yaratadi va natijada yanada jonli iqtisodiyotga olib keladi.

Biroq Toshkentda xorijiy sarmoyalarning to'liq salohiyatini ro'yobga chiqarish mahalliy hokimiyat va siyosatchilardan faol yondashuvni talab qiladi. Ular nafaqat xorijiy kapitalni jalb etish, balki investorlar huquqlarini himoya qilishni ta'minlaydigan shaffof va qulay investitsiya muhitini yaratishi muhim.

² Мирзарайимов, Д. У., & Хакимова, З. М. (2019). ЭКОНОМИЧЕСКОЕ ЗНАЧЕНИЕ ПРЯМЫХ ИНВЕСТИЦИЙ И ИХ ВЛИЯНИЕ НА РАЗВИТИЕ НАЦИОНАЛЬНОЙ ЭКОНОМИКИ. Экономика и социум, (1-1 (56)), 668-674.

Byurokratik jarayonlarni soddalashtirish, soliq imtiyozlarini taqdim etish va siyosiy barqarorlikni ta'minlash investitsiya muhitini rivojlantirishning asosiy shartidir. Bundan tashqari, xorijlik sarmoyadorlar bilan uzluksiz muloqot olib borish, ularning tashvishlari va ehtiyojlarini tushunish, bu esa yanada sezgir va moslashuvchan iqtisodiy siyosat yuritish imkonini beradi.

Xulosa qilib aytganda, Toshkent shahri iqtisodiyotining yuksalishi va rivojlanishida xorijiy investitsiyalar muhim ahamiyatga ega. Ular infratuzilmani yaxshilash, yangi ish o'rinlari yaratish, texnologik transfer va raqobatbardoshlikni oshirishga katta hissa qo'shmoqda. Toshkent o'zini Markaziy Osiyodagi mintaqaviy markaz sifatida ko'rsatar ekan, barqaror iqtisodiy o'sishga erishish uchun xorijiy investitsiyalarni strategik jalb etish va boshqarish hal qiluvchi ahamiyatga ega bo'ladi. Qulay sarmoyaviy muhitni yaratish va global o'yinchilar bilan hamkorlikni yo'lga qo'yish orqali Toshkent o'zining to'liq iqtisodiy salohiyatini ishga solishi, aholisining farovonligini va xalqaro maydonda munosib o'rin egallashini ta'minlaydi. Jonli, diversifikatsiyalangan iqtisodiyot sari sayohat davom etmoqda va xorijiy investitsiyalar, shubhasiz, Toshkent kelajagini shakllantirishda yetakchi rol o'ynaydi.³

XULOSA

Xulosa qilib aytganda, Toshkent shahrining iqtisodiy yuksalishida xorijiy investitsiyalar ajralmas hisoblanadi. Ular nafaqat shahar infratuzilmasini

³ Хужахонова, С. Б. (2023, February). ОЦЕНКА ПОКАЗАТЕЛЕЙ ИНВЕСТИЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ С ТОЧКИ ЗРЕНИЯ УКРЕПЛЕНИЯ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ СТАБИЛЬНОСТИ. In Технико-технологическое обеспечение инноваций в агропромышленном комплексе: материалы I Международной научно-практической конференции молодых ученых (Мелитополь, 27-28 февраля 2023 г.)/МГУ: ред. кол. ОА Еременко, СА Нестеренко (р. 48). Курский государственный университет.

yaxshilaydi, balki barqaror rivojlanish uchun juda muhim bo'lgan innovatsiyalar va bandlik imkoniyatlarini yaratadi. Xorijiy sarmoyadorlar va mahalliy iqtisodiyot o'rtasidagi hamkorlik Toshkentni jahon bozorida asosiy o'yinchi sifatida ko'rsata oladigan sog'lom raqobat ruhini mustahkamlaydi. Biroq, bu potentsialni to'liq ro'yobga chiqarish uchun siyosatchilar uchun investitsiyalar uchun qulay muhit yaratish va qo'llab-quvvatlash juda muhimdir. Normativ to'siqlarni bartaraf etish va investitsiya muhitini yaxshilash kabi muammolarni hal qilish orqali Toshkent xorijiy kapitalni samarali jalb qilishi, uzoq muddatli iqtisodiy farovonlikni ta'minlashi va aholisining turmush darajasini oshirishi mumkin. Toshkentning kelajagi uning xorijiy sarmoyalarni jalb qilish va qo'llab-quvvatlash qobiliyatiga bog'liq bo'lib, bu doimiy muloqot va strategik sheriklik munosabatlarining rivojlanishi uchun zarurdir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Хамидов, О. Х. (2014). Перспективы привлечения инвестиций в гостиничную индустрию. Вісник ДІТБ. Серія: Економіка, організація та управління підприємствами туристичної індустрії та туристичної галузі в цілому, (18), 153-156.
2. Мирзарайимов, Д. У., & Хакимова, З. М. (2019). ЭКОНОМИЧЕСКОЕ ЗНАЧЕНИЕ ПРЯМЫХ ИНВЕСТИЦИЙ И ИХ ВЛИЯНИЕ НА РАЗВИТИЕ НАЦИОНАЛЬНОЙ ЭКОНОМИКИ. Экономика и социум, (1-1 (56)), 668-674.
3. Хужахонова, С. Б. (2023, February). ОЦЕНКА ПОКАЗАТЕЛЕЙ ИНВЕСТИЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ С

ТОЧКИ ЗРЕНИЯ УКРЕПЛЕНИЯ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ
СТАБИЛЬНОСТИ. In Техничко-технологическое обеспечение
инноваций в агропромышленном комплексе: материалы I
Международной научно-практической конференции молодых
ученых (Мелитополь, 27-28 февраля 2023 г.)/МГУ: ред. кол. ОА
Еременко, СА Нестеренко (р. 48). Курский государственный
университет.